

Klima- og miljødepartementet

Vår dato:
Deres dato:12.febr 2024
[Deres dato]

NHO Trøndelags innspill til ny stortingsmelding om naturmangfold, -oppfølging av den internasjonale naturavtalen

NHO Trøndelag takker for muligheten for deltakelse på innspillsmøtet i Trondheim og sender herved over våre innspill på vegne av medlemsbedriftene i vår region.

1) Sikre produksjonsarealene gjennom bevaring som hovedregel

Det ventes økte behov for produksjonsarealer i årene framover når klimautfordringer skal løses for en økt befolkning som skal ha mat, mineraler, energi og grønt karbon. I Trøndelag mangler kraft i årene framover, og vi skal gjennomføre et grønt industriløft.

- I dag importeres en stor andel mat og naturressurser fra fattigere deler av verden, der presset på naturen allerede er stort, vi gjerne finner det største naturmangfoldet i verden, og ivaretagelse gjennom bærekraftig bruk er vanskeligere.
- Høye prosentmål for vern i Norge, og den rike delen av verden, vil ta store arealer ut av bruk, og dermed eskalere vårt forbruk og utarming av naturmangfold i andre land.

Begge disse hensynene tilsier at vi må bruke mer areal også i Norge for å nå de globale målene.

FNs naturpanel peker på miljøsertifiseringer i næringslivet som et viktig verktøy for ivaretagelse av biologisk mangfold. Eksempelvis har skognæringa vist at miljøsertifiseringen de siste 20 årene har bedret forholdene for det biologiske mangfoldet i skog. Når ca 30% av det produktive skogarealet i Norge allerede er omfattet av moderate eller sterke restriksjoner grunnet miljøhensyn (NIBIO, Gunnhild Søgård et al 2012,) blir det enda viktigere at tilgjengelige arealer med drivbar skog blir sikret for produksjon.

Gi norske bedrifter en konkurransefordel ved å tillate verdiskaping innenfor strengt regelverk der bevaring av verneverdig naturmangfold gjennom bærekraftig bruk blir hovedregelen, fremfor utestengelse ved vern. Den globale naturavtalen som nå skal følges opp, åpner for bevaring gjennom bruk.

Arealnøytralitet foreslås nå i mange kommuner. For å løse ett av behovene for økt verdiskaping mener vi en heller må se på arealbruk som går til utvikling av næringsarealer regionvis, der næringsarealer utvikles i fellesskap, samt at en da kan tilbakeføre mindre relevante næringsarealer avsatt i dagens planverk.

- Bevaring gjennom bærekraftig bruk må være hovedregelen, ikke vern.
  - Norske bedrifter får en konkurransefordel ved å få operere innenfor strenge regelverk, og vi unngår økt naturlekkasje fra fattigere deler av verden.
  - Planlegging av større næringsarealer bør i større grad skje regionvis.

2) Effektiviser ivaretagelse av naturmangfold

NHO Trøndelags naturressursbaserte bedrifter innen kraft, mineraler, skog, jordbruk og havbruk, men også industri, bygg og anlegg opererer allerede innenfor strenge miljøhensyn, miljøsertifiseringer og krav til kartlegginger. En innlemmelse av global naturavtale må ha fokus på forenkling og effektivisering i regelverket som er praktisk for bedriftene å følge. Dette vil gi økt ivaretagelse, økt forutsigbarhet og økt grønn verdiskaping.

Bedriftene som er storbrukere av offentlige miljødatabaser for å ivareta biologisk mangfold i sitt arbeid, møter digitale kartdata i Artskart, Naturbase mv full av gammel, eller utdatert informasjon, hemmeligholdte registreringer eller unøyaktige funn som forstyrrer bildet av hva som virkelig skal ivaretas. Det brukes mye ressurser på leting i terreng, sannsynlighetsvurderinger og utsjekkingsarbeid også på bakgrunn av databasen Artsobserasjoner. Denne er finansiert av departementet for at privatpersoner kan melde inn observasjoner, uten kvalitetssikring. Basen har over 31 mill artsregistreringer som ikke er validert og som gjerne er lagt inn med lav koordinatpresisjon. Dette i tillegg til det offentlige kartlegging og valideringsarbeid tilsier at det er på tide å bruke ressurser på opprydding og forenkling som kan gi et bedre og forutsigbart verktøy for at de riktige miljøhensynene blir tatt.

- Rydd i miljødatabasene.
  - Det bør igangsette opprydding av gamle registreringer i miljødatabasene. Dette arbeidet innbefatter å fjerne ugyldige og gamle funn eksempelvis når ny Naturtypekartlegging er gjort. Drive kvalitetskontroll og feilretting, samt sikre riktig kartfesting.
- Vurder Norsk Rødliste globalt.
  - Norge har vært isfritt kun i 10 000 år. Dette er en svært kort tid i økologisk sammenheng. Dermed har de artene som har kommet hit en god sprednings- og etableringsevne, og er ofte en liten del av en stor global bestand. Det betyr også at mange arter er naturlig sjeldne i Norge, og en bør se på representativiteten i et større bilde enn innenfor Norges grenser. Norsk Rødliste er egnet for å følge

historisk populasjon og bestandsnedgang over lang tid. (Viser videre til innspill fra Norges Skogeierforbund.)

- De ulike næringene bør kunne konsentrere seg om å forvalte de artene som er direkte påvirket av deres aktivitet, og få en lettelse i forvaltning i de artene der andre faktorer påvirker artens utbredelse. I dag har eksempelvis skogbruket ansvar for forvaltningen av alle VU-EN-CR arter i skog, samt enkelte nært truede arter i tillegg.
- Unngå dobbelkartlegging.
  - Statsforvalter og Miljødirektoratet bør ha bedre koordinering av MIS kartlegging og NIN kartlegging. Dagens dobbelkartlegging er unødig bruk av ressurser, og om begge kartleggingene skal gjøres, bør rekkefølgen være satt. Naturtypekartlegging først, og MIS i skogbruket etterpå, slik at livsmiljøer som skal ivaretas gjennom sertifisering i Pefc blir det.
  - Lovforvirring blir stadig mer utbredt i ivaretagelse av naturmangfold. Bedre klargjøring, gir sikrere ivaretagelse.
- Gjennomgå naturmangfoldlovens §§ 8-12.
  - Gjør naturmangfoldloven forutsigbar for naturressursbaserte næringer ved en gjennomgang av §§ 8-12. Disse paragrafene gir uforutsigbarhet rundt innsigelser med henvisninger til manglende kunnskap, samlet belastning eller føre varprinsipp. Økt forutsigbarhet for bedriftene gir et klarere grunnlag for det som skal ivaretas.
- Lag et praktisk gjennomførbart regelverk.
  - Verneverdig natur og truede arter skal ivaretas. Bedriftenes praktiske hverdag må være styrende for hvordan dette skal gjøres. En hogstmaskinfører opererer eksempelvis i dyp snø i vintermørket. Da må de digitale kartene som et minimum ha nøyaktig kartfesting av de miljøhensyn som skal tas.

Med hilsen NHO Trøndelag

Anna C Brustad Moe, seniorrådgiver